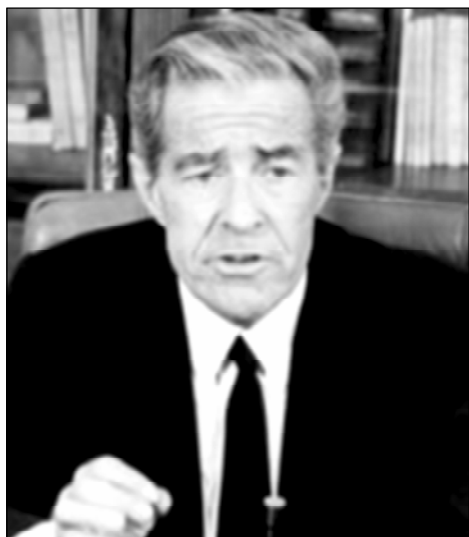

**S-a stins din viață o legendă
a presei franceze**

JEAN-JACQUES SERVAN SCHREIBER

Timp de peste trei decenii, numele lui Jean-Jacques Servan Schreiber a fost, în Franța, în centrul vieții politice și în coloanele presei franceze. Născut la 13 februarie 1924, la Paris, într-o familie de intelectuali evrei de origine germană, J.J.S.S., cum era cunoscut în presa franceză, și-a legat numele, ca ziarist, de crearea săptămânalului „L'Express” pe care l-a vândut, ulterior, miliardarului englez Jimmy Goldsmith. Dar publicului larg, J.J.S.S. îi este cunoscut, mai ales, datorită succesului mondial al cărților sale de analiză politică și economică „Le Défi américain” și apoi „Le Défi mondial”.

Revista „L'Express” a fost mulți ani condusă, ca redactor-șef, de Françoise Giroud. Povestea lor de dragoste a continuat nouă ani, dar, la un moment dat, politica i-a despărțit, cele două staruri ale jurnalisticii franceze alegând partide și ideologii diferite. Când s-au cunoscut, el avea 27 de ani, iar ea 35 de ani. În 1951, Françoise se numea încă Giroudji, devenind Giroud abia în 1964. Pasiunea lor a durat numai nouă ani, dar au scos împreună o revistă care, de la 70.000 de exemplare la lansare, a atins tirajul de 700.000. După despărțire, târziu, în 1991, J.J.S.S. scria despre Françoise Giroud că „în dragoste e ca o panteră”. Mai puțin amabilă, ea scria despre el: „Jean-Jacques dispune de numai 200 de cuvinte. Asta exclude nuanțele. El are o capacitate de amor nălă”. În 1960, Françoise află că J.J.S.S. se căsătorește cu o femeie mai tânără, descendentă a unei familii din marea nobilime franceză. A doua zi, Françoise se otrăvește, dar e găsită în comă, salvată... și va mai trăi 42 de ani și șase luni. Protagonistii acestei mari iubiri au dispărut. Revista lor, „L'Express”, continuă să fie una dintre primele ca tiraj în Franța. (A.B.)

Reper de longevitate spirituală

Medicul-scriitor israelian originar din România, **Iancu Feldstein** împlinește frumos 90 de ani. Frumos, pentru că și-a păstrat intactă forța spiritului, nu-și irosește timpul îngăduit vieții, prețuind clipa și imortalizând-o în cuvânt și fiindcă are privilegiul de a fi înconjurat de dragostea familiei, de afecțiunea și prețuirea prietenilor. Dovadă - seara literară organizată de Cercul cultural „Șai Agnon” din Haifa, avându-l ca moderator pe *Shlomo David*, vechi prieten, împătimit al scris-cititului și animator al vieții culturale a Alialei române. Câteva cuvinte

**IANCU
FELDSTEIN 90**

despre sărbătorit. A văzut lumina zilei la Galați, în 1916, a fost elev al Școlii israelite, al cărei director era Rabinul Zalman. După absolvirea liceului în orașul natal, a urmat cursurile Facultății de Medicină din Iași. S-a stabilit, apoi, la București, unde s-a ilustrat în specialitatea aleasă (obstetrică-ginecologie) atât ca practician cât și ca teoretician (profesor la Școala tehnică sanitară din Pitar Moș, autor a numeroase comunicări științifice prezentate la congrese din țară și străinătate). În 1987 a făcut Alia, în dorința de a fi împreună cu copiii. După pensionare, a dat curs celei de-a doua vocații, literatura, excelând în memorialistică. Iată câteva titluri: „Momente” (Ed. Minimum, Tel Aviv, 1992), „Destăinuri, reflecții” (Ed. Minimum, Tel Aviv, 1994), „Viața în echilibru. Doctorul Bărsan și terapeutica sa” (Ed. Persona, București, 1997). Cronicile semnate de Al. Mirodan, Carol Isac, Ion Cristofor, I. Fintănar, Renée David-Costin în presa israeliană de limbă română, medaliaoanele dedicate de Ioni Tuvia la emisiunea de limbă română a postului de radio Kol Israel, și Shlomo David, cu prilejul sărbătoririi a 85 de ani de viață a medicului-scriitor Iancu Feldstein, la Cercul cultural sus-menționat, se reunesc toate pentru a realiza profilul unui fabulist în proză, povestitor plin de farmec, iubitor de muzică, arte plastice, eseist aflat într-un pasionant dialog cu sine și cu ceilalți. La buchetul de gând, cu urarea *Ad Mea Veesrim!*, venit din partea prietenilor săi, îl adăugăm și pe al nostru. (I.D.)

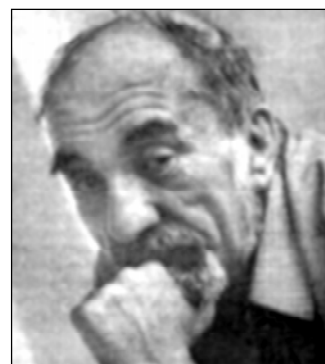
GEORGE ALMO SNINO – un scriitor în „penumbră”?

Criticul Marian Victor Buciu îl numea, cândva, în „Contemporanul”, pe George Almosnino - „o personalitate poetică de penumbră”. Definiția nu pare excesiv de laudativă, chiar dimpotrivă, dar este parțial adevărată. Așa cum s-ar putea spune și despre o altă mare personalitate: Radu Albala. Fără aceste personalități, am avea doi-trei clasici și restul „pitici”, dar nicăieri nu se întâmpla așa. Almosnino, soțul scriitoarei de succes, Nora Iuga, a fost „cultivat” de prieteni, desigur, pe merit. A trecut prin „școala oniricilor”, poezia și proza sa au ceva crepuscular, fantastic și pregnant, ca un vis-coșmar. Existențialist solitar, precum *Străinul* lui Camus, el a străbătut o carieră fără multă gălăgie, precum participări la cenacluri, festivaluri etc. Fără a fi un intimist, dimpotrivă, era un mare „meșteșugar”, un „aurar”, un șlefuitor de lentile pentru eul „poetic, original, neancorat la nici un curent modern, dar nici la „realismul socialist”, atât de păgubos pentru evoluția multor scriitori. Titlurile volumelor publicate: *Laguna* (1971), *Nisipurii mișcătoare* (1979), *Omul de la fereastră* (1982), *Poemele din fotoliul verde* (1984), *Marea liniște* (1995 - postum).

S-a născut la 17 iulie 1936, la București, a absolvit Facultatea de Istorie, a practicat diverse meserii, a publicat rar în presa literară, dar la „Cartea Românească”, datorită lui Florin Mugur i-au apărut patru cărți de poezie în circa un deceniu (1971-1982). A murit la 24 noiembrie 1994. În 1999, a apărut o antologie, în colecția „Scriitori români”, cu poeme de Almosnino. Creații ale sale au fost traduse la Viena, Luxemburg, Basel. I-au fost prieteni și au scris despre el Florin Mugur, Constantin Abăluță, Miron Radu Paraschivescu (care „l-a debutat” la „Ramuri” - „Povestea vorbeii”), Dinu Flămând, Gh. Grigurcu, Alex. Ștefănescu, iar, postum, l-au „cultivat” Aura Christi, Octavian Soviany, Mariana Marin, Daniel Bănuțescu, Valeriu Mircea Popa, unii dintre ei revendicându-se de la poezia „domnului Nino”, cum i se spunea în viață. Regretată Mariana Marin scria: „Pentru a-și păstra memoria și identitatea, poezia românească contemporană a avut nevoie de umărul stabil și puternic al seniorilor discreției. George Almosnino a fost și este unul dintre ei”. Iar Aurelian Titu Dumitrescu adăuga: „Trebuie să spunem că literatura română are un mare avantaj de a asimila cultura greacă antică: Mihai Eminescu, Nichita Stănescu, George Almosnino”.

Nu era un „alogen” - în viziunea penibilă a xenofobiei. Almosnino era evreu sefard (cu strămoși din Peninsula Iberică). Dăruit artei sale, cu toate fibrele ființei, George Almosnino mărturisea: „Totdeauna m-am gândit / gura e o ușă / dacă eliberez / țipătul / se prăbușește casa”.

BORIS MARIAN

Constantin Costa-Foru – o personalitate în opoziție cu antisemitismul

„A pledat
contra
lui Zelea
Codreanu”

Constantin Gh. Costa-Foru (1856-1935) a fost un ziarist democrat, mentor al Ligii drepturilor omului (1929), Comitetului pentru amnistie (1928-1929). A fost fiul unui cunoscut om politic, profesor de drept civil, primul rector al Universității din București (1864-1871), fost deputat, senator, ministru. În 1886, la peste un secol distanță, avea să apară o carte la Editura Dacia (editori: F. Nedelcu, F. Tănăsescu), dedicată ziaristului Constantin Gh. Costa-Foru. Reținem din relatările prezentate faptul că în 1924, Costa-Foru a fost atacat și brutalizat de o bandă de extremiști, rasiști, pentru că a combătut cuzismul care prindea rădăcini în mediul studentesc. În 1925, el se adresa cu o scrisoare deschisă către studenți, afirmând: „Vă voi învăța eu cum să vă iubiți țara, eu, pe care atâția răi se silesc să mă prezinte vouă ca pe un român «rău», un «înstrăinat», «un jidovit», un «vândut»... Am combătut antisemitismul în diferite ocazii... Voi nu știți că în pleiada marilor patrioți din generația trecută, Lascăr Catargiu, Manolache Epureanu, general Tell, Gh. Costa-Foru, tată-meu, Ghyka-Comănești, Nicolae Ionescu, Boerescu, Lahovary, Petre Carp și mulți alții au combătut și ei acest sentiment pe care îl considerau contrar intereselor noastre, atât din punctul de vedere al dreptății umane, cât și al intereselor sociale și naționale, românești”. Costa-Foru a fost prieten cu mulți evrei, printre care și David Emmanuel, ilustrul matematician, fost coleg la Colegiul „Sf. Sava”. Ziaristul a pledat la procesul împotriva lui Corneliu Zelea Codreanu în 1925, la Turnu Severin, declarând că acuzatul conduce un „partid antisemit”. Se știe că asasinul prefectului de Iași, Zelea Codreanu, a fost achitat, în disprețul oricăror norme de drept. În susținerea cauzei văduvei lui Manciuc, prefectul de Iași, avocatul Costa-Foru a făcut tot ce i-a stat în putere, dar, după mărturia lui și a multor ziașiști veniți la Turnu Severin, orașul devenise o tabără a „armatei naționaliste și antisemite”. Corneliu Zelea Codreanu declara în scris (din dosarul penal aflat în proces) că este necesară „eliminarea evreilor din țară”. Costa-Foru a expus acest inuman punct de vedere, exprimat de șeful legionarilor. Iubitorii acestei Mișcări ar trebui să recitească istoria. (B.M.M.)

● 3 noiembrie 1936 - a murit, la Paris, pianistul și compozitorul FILIP LAZAR, născut la Craiova, în 1894. A fost membru fondator al Societății Compozitorilor Români (1920), membru fondator al Societății muzicale „Triton” din Paris. În 1931, a obținut Premiul Radiodifuziunii franceze. A creat muzică simfonică, de operă, de cameră, vocală, corală.

● 3 noiembrie 1923 - s-a născut, la București, criticul și istoricul literar PAUL CORNEA, fost profesor la Universitatea din București. A fost distins cu Premiul F.C.E.R. pe anii 2003-2004. Dintre scrierile sale amintim: *Costachi Conachi, sau luminismul în anterieu și giubea; Un capitol din existența zbuciumată a unei publicații unioniste: Steaua Dunării; Nicolae Bălcescu - democratul revoluționar și scriitorul; Un pașoptist renegat: N. Istrati; Rădăcini luministe ale patruzeciștiștilor; Gândirea românească în epoca pașoptistă.*

● 4 noiembrie 1926 - s-a născut, în comuna Șăimeni (jud. Cluj), scriitorul OLIVER LUSTIG, doctor în științe economice. A supraviețuit lagărelor naziste Auschwitz și Dachau. A publicat numeroase cărți consacrate ororilor fascismului, dintre care menționăm: *Limbajul morții; Viața în imperiul morții; Martorii n-au dreptul să tacă; Jurnalul însângerat; Atunci, acolo... la Auschwitz.*

● 6 noiembrie 1945 - s-a născut FELIX KOPPELMAN, președintele Comunității Evreilor din Oradea.

● 9 noiembrie 1937 - s-a născut CAROL FRIEDMAN, președintele Comunității Evreilor din Constanța.

ANIVERSĂRILE ȘI COMEMORĂRILE Lunii NOIEMBRIE

● 10 noiembrie 1932 - s-a născut, la Iași, istoricul literar ȘTEFAN CAZIMIR, profesor la Universitatea din București, eminent specialist în opera lui Caragiale. Dintre lucrările consacrate marelui nostru scriitor menționăm: *Caragiale inedit?; Caragiale. Universul comic; Amintiri despre Caragiale; Caragiale despre artă; Caragiale recidivus; Caragiale e cu noi.*

● 11 noiembrie 1916 - a murit, la Zimnicea, pe front, criticul literar ION TRIVALE, un exeget al prozei și al teatrului.

● 12 noiembrie 1955 - a murit, la Budapesta, înătorul ALFRED HAJOS, care a cucerit medalia de aur la stiliul liber la primele Jocuri Olimpice moderne de la Atena (1896).

● 12 noiembrie 1851 - s-a născut, în Germania, filologul EDUARD ENGEL. A pledat pentru eliminarea din limba germană a tuturor cuvintelor de origine străină.

● 15 noiembrie 1936 - s-a născut, la Hamburg, cantautorul WOLF BIERMANN.

● 18 noiembrie 1891 - s-a născut, la Budapesta, soprana MARIA IVOGÜN. A cântat pe marile scene ale lumii (Germania, Anglia, S.U.A.).

● 18 noiembrie 1932 - s-a născut JOSÉ IACOBESCU, președintele nou ales al Forumului B'nai B'rith România. De la alegerea sa în această funcție a avut o serie de inițiative remarcabile care au dus la revigorarea Forumului.

● 19 noiembrie 1941 - s-a născut poetul și publicistul BORIS MARIAN MEHR. Este autorul unor apreciate volume: *Mers în pustiu sau Căutarea lui Dumnezeu; Numele profesorului; Profesorul de fericire; Viață de profesor; Dicționar sentimental* ș.a. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România și redactor la revista „Realitatea Evreiască”.

● 20 noiembrie 1860 - a murit, la Frankfurt pe Main istoricul ISAAK MARKUS JOST. Opera principală: *Istoria israeliților* (1820).

● 23 noiembrie 1906 - s-a născut, la București, MOTI SPAKOV, fost campion de box al României.

● 25 noiembrie 2006 - publicistul și poetul clujean VASILE GRUNEA împlinește 80 de ani.

● 27 noiembrie 1955 - s-a născut MIRCEA BOND, președintele Comunității Evreilor din Focșani.

● 27 noiembrie 1996 - a murit, într-un tragic accident, VALENTIN SILVESTRU, fost președinte al Asociației Umoriștilor din România și critic de teatru.

SIEGFRIED WOLF